

Bemærkninger til forslaget.

Initiativet til den igangværende debat om forbedringen af pensionssystemet er kommet fra socialdemokratiet.

I efteråret 1967 fremsatte daværende socialminister Bundvad i en redegørelse til folketinget den socialdemokratiske regerings tanker om, hvorledes en almindelig tillægspensionsordning kunne udføres.

Det blev ved denne lejlighed fremhævet, at den skitserede ordning var et led i en almindelig forbedring af forholdene for pensionisterne, og at der skulle ske forbedringer for de nuværende folke-, invalide- og enkepensionister jævnsides med nyordningens gennemførelse.

Under den efterfølgende debat i folketinget gik de tre borgerlige partier med et flertal skarpt imod den del af reformen, som drejede sig om en tjenestemandslignende pensionsordning baseret på arbejds-giverbidrag- og fondsdanneelse. Det fremgik dog af debatten, at der også var interesse i andre partier for at gennemføre visse forbedringer for de ældre gennem forhøjelser af folkepensionen.

For socialdemokratiet har det altid stået som en central opgave at arbejde for forbedringer af folkepensionen og de øvrige offentlige pensioner.

På denne baggrund forekommer det naturligt for socialdemokratiet nu at stille konkrete forslag om forbedringer for pensionisterne.

Forbedringer i pensionssystemet bør omfatte dels en forbedring af det gældende pensionssystem, dels en overbygning i form af indførelsen af en værdifast tillægspension.

Som første led i forbedring af pensionerne bør med virkning allerede fra 1. april 1968 pensionerne ajourføres efter lønudviklingen, og der bør tillige indføres en automatisk regulering af pensionerne i forhold til arbejdsmarkedets lønninger. Samtidig findes det nødvendigt, at der sker en lempelse og forenkling af fradragsreglerne. Det må herved anses for vigtigt, at der fastsættes særligt lempelige regler for pensionsberegningen i tilfælde, hvor en invalid eller dennes ægtefælle har en erhvervsindkomst, idet sigtet må være fuldstændig ophævelse af fradragsreglerne ved invalidepension, således som det fra 1970 vil gælde for folkepensionister, der er fyldt 67 år. (Der henvises i øvrigt til „Betænkning om fradragsreglerne i den sociale pensionslovgivning“, betænkning nr. 485/1968).

Endelig finder forslagsstillerne, at de gældende regler for ved dispensation at tillægge en person indtægtsbestemt folkepension fra det 60. år bør udvides. Forslagsstillerne er vel opmærksom på, at der

ved lov nr. 443 af 6. december 1967 om ændringer af lov om folkepension er skabt mulighed for en rimelig fortolkning, således at der i højere grad end hidtil kan tages sociale hensyn ved afgørelsen af, om dispensation bør gives. Forslagsstillerne finder imidlertid, at man i højere grad bør kunne give adgang til førtidig folkepension, f. eks. til personer, der på grund af erhvervsmæssige strukturforandringer bringes i økonomiske vanskeligheder.

Herudover må der imidlertid ske en fortsat udbygning af pensionerne. Gennemførelsen af den fulde folkepension pr. 1. april 1970 er en vigtig forbedring i samfundets politik over for de ældre medborgere, idet der herved er sikret alle en socialt set forsvarlig pension, men det må være nødvendigt nu at søge gennemført en ordning, der sikrer, at pensionister i større omfang opnår del i de goder, som den øvrige befolkning opnår gennem den øgede velstand, således at den eksisterende forskel mellem pensionisternes indtægter og de typiske indtægter i erhvervslivet udjævnes. Medens den gældende pension for ægtepar stort set svarer til ca. 40 pct. af den typiske indtægt for en mandlig arbejder, bør det efter forslagsstillerens opfattelse være målet, at pensionerne forhøjes, således at de kommer til at svare til ca. 60 pct. af den typiske indtægt.

Det foreslås derfor, at der efter gennemførelsen af den fulde folkepension indføres en værdifast tillægspension til de offentlige pensioner (folkepension, invalidepension og enkepension), der — når den er fuldt udbygget — udgør 50 pct. af folkepensionens grundbeløb.

Tillægspensionen vil efter dette forslag med de pr. 1. oktober 1968 gældende satser for folkepensionen udgøre ca. 5.500 kr. for ægtepar og ca. 3.700 kr. for enlige. Sammen med folkepensionen vil tillægspensionen udgøre ca. 16.500 kr. for ægtepar og ca. 11.000 kr. for enlige med det nuværende pris- og lønniveau.

Forbedringen foreslås indført gradvis over 8 år fra 1. april 1970 at regne.

Ved fastlæggelsen af tillægspensionens størrelse efter de foran angivne retningslinjer har forslagsstillerne haft for øje, at det vil være naturligt samtidig at afskaffe det gældende pensionstillæg, der har været genstand for kritik på grund af de særlig snævre fradragsregler. Pensionstillæggets endelige bortfald bør dog først ske, når tillægspensionen er fuldt gennemført. Det forudsættes derfor, at man opretholder pensionstillægget i de første år af tillægspensionens opbygningsperiode, og at bortfaldet sker gennem en aftrapning, der fordeles over de to sidste år af tillægspensionens opbygningsperiode.